

Venetyypit

Petri Aalto
23.01 -2020

Huviveneen/aluksen määritelmä

Huvivene:

- Urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettu vesikulkuneuvo.
- Rungon pituus on 2,5 .. 24 metriä.
- Ei vesiskootteri.

Vesiskootteri:

- Urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettu vesikulkuneuvo.
- Pituus < 4m
- Pääasiallinen työntövoiman lähde on vesisuihkupumppu.
- Käytetään istumalla, seisomalla tai polvillaan rungon päällä

Huvialus:

- Urheiluun tai vapaa-ajan viettoon käytettävä alus.
- Vaatii kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan
- Rungon pituus > 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500.

Bruttovetoisuus 500 = $(0.2 + 0.2 * \log(GV)) * GV$ --> $GV \leq 1883\text{m}^3$

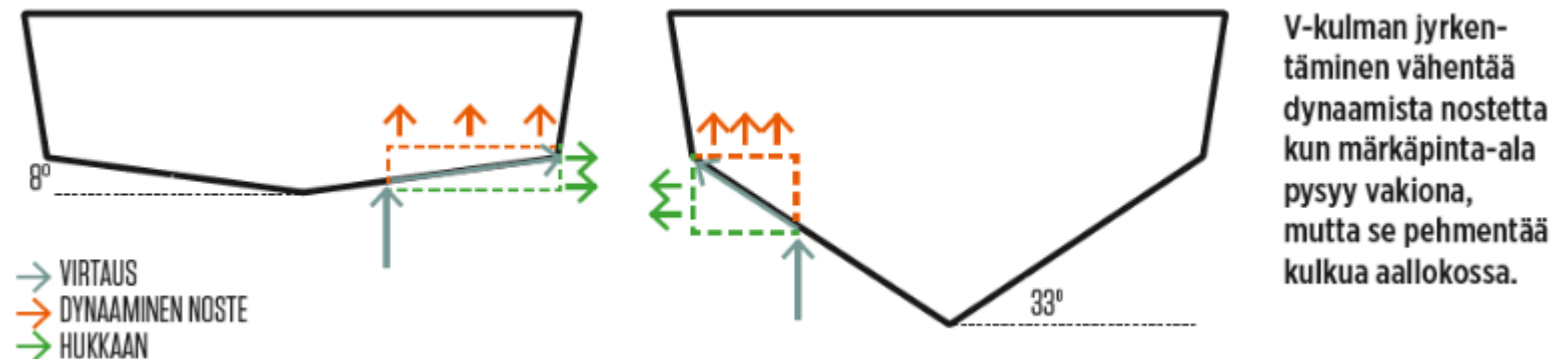
GV= gross volume, on aluksen koko tilavuus kuutiometreinä.

Moottori- ja pienvenetyypit

Uppomarunkoiset kulkevat enimmillään runkonopeuttaan, Runkonopeutta kulkiessaan vene muodostaa veteen seisovan aallon, jonka pohja on keskellä vesilinjaa ja harjat keulan ja perän kohdalla. Runkonopeuden saa laskettua osapuilleen kaavalla $2.43 * \sqrt{\text{Vesilinja}(m)}$ Esim: Vesilinja 6.5m -> $2.43 * \sqrt{6.5} = 6.2 \text{knots}$

Puoliliukuvat veneet ”makaavat” keula-aallonsa päällä ja vaativat reilusti konetehoa. Tyypillisesti nopeudet 15-20 solmun tietämissä. Puoliliukuvissa veneissä on usein pitkä köli parantamassa suuntavakavuutta uppoumanopeuksilla.

Liukuvat veneet jättävät keula-aaltonsa noustessa liukuun 12-15 solmun nopeudella. Yleisin on V-kulmainen runko, joka tuo ajoon pehmeyttä. V-kulma tarkoittaa pohjan ja vaakatason välistä kulmaa

Avoveneet

Soutuveneet ovat ylivoimaisesti suomen yleisimpiä veneitä. Perinteinen savolaismallinen vene on myös kehittynyt CE -säännösten myötä hieman turvallisemmaksi.

Tuulilasivene on keulakannella ja tuulilasilla varustettu vene. Pulpettivene, Sivupulpettivene, Side Console, Keskipulpettivene, Center pulpit tai Center Console, CC yms.

Bass-Boat on amerikkalainen tyypillisesti kalastajille suunnattu leveä, vakaa ja matalareunainen vene.

Bow rider, BR on avovene, jossa on pulpetti ja tuulilasi ilmankeulakantta, vaan sen tilalla on koko keulaosaa kiertävä penkki.

Avoveneet

Walkaround, WA veneessä on keskikonsoli, jota kiertää syvä ja suojoinen kulkutie keulaan.

Jettiveneet ovat yleensä vesisuihkumoottoreilla varustettuja veneitä, joiden suurin etu on pieni syväys sekä suojassa oleva potkurilaitteisto.

Launch ja Pontoon ovat uivia oleskelutiloja, joissa on runsaasti tilaa sohvilla ym.

Retkiveneet/yhteysveneet

HT eli **Hardtop** – veneessä on kova suojainen katto ja peräosa on avonainen ja katettavissa kuomulla.

Aft Cabin, AC , AK, Peräkajuuttaveneessä on umpinainen suojaisa kajuutta perässä ja iso avotila edessä.

Keskikajuuttavene, Center Cabin, Midcabin, MC on venetyyppi, jossa keskellä venettä olevan suljetun kajuutan etu- ja takapuolella on avotilat.

Keulakajuuttaveneissä kajuutta on aivan keulassa, jolloin koko peräosa jää avoimeksi tilaksi kalastusta varten.

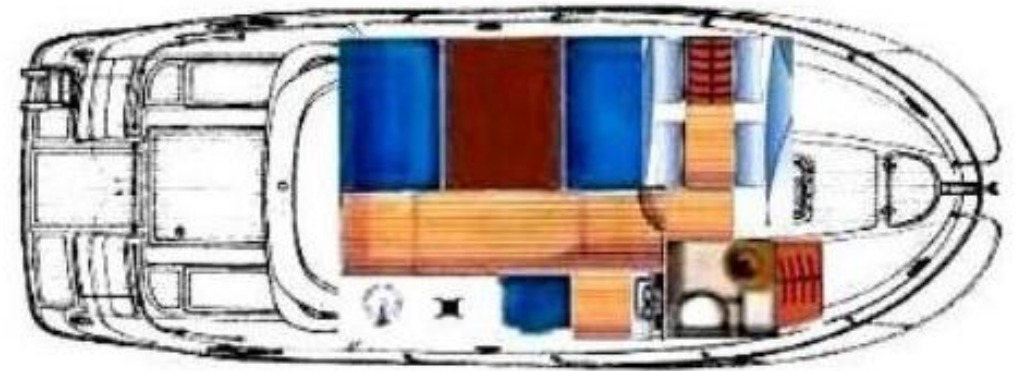
Retkiveneet/yhteysveneet

Day Cruiser, DC , on tyypillinen päivkäyttöön tarkoitettu retkivene jossa keulakannen alla on vaatimaton tila tavaroiden säilytykseen ja mahdollisesti myös vuoteille.

Cuddy Cabin, Cuddy tyyppisessä veneessä on tilavampi keulaosa ja tilat nukkumiseen. Niistä löytyy yleensä myös pieni keittiö ja vessa.

Weekender nimellä kulkevat mallit ovat hieman retkiveneitä suurempia ja tarjoavat tilat yöpymiseen ja ateriointiin. Usein näissä ja suuremmissa veneissä on toinen makuukajuutta ohjaamotilan alla.

Retkiveneet/yhteysveneet

Sport, Coupe, Gran Turismo, GT, Convertible ovat vauhdikkaita retkiveneitä. Osassa saattaa olla yöpymistilat, pentteri ja vessa sekä ulko-oleskelu tila.

Pilot, PH, Patrol -mallit jäljittelevät ulkomuodollaan viranomaisveneitä. Tämän tyyppin veneet on suunniteltu käytettäväksi huonossa säässä, sekä kovassa aallokossa.

Matkaveneet

Cabin, CAB, Cabin Cruiser ovat tyypillisiä yhdellä tai kahdella makuukajuutalla varustettuja veneitä. Normaalisti veneet on varustettu sisäperämootorein.

Sedan Aft Cabin on perinteisin matkavene, jossa on isot sisätilat ja avotila on veneen perässä. Aft Cabinissä avotila on keskellä ja perässä on kajuutta kahdelle hengelle.

Matkaveneet

Cruiser on tyyppinimi perinteiselle matkaveneelle. Veneen sisätilat on suunniteltu perheen lomaveneeksi, jolla matka taittuu joutuisasti. Kajuuttoja voi olla useita.

Targa on matkavene, jossa on iso avotila, jonka etuosa muodostaa veneen ohjaamon. Ohjaamon takana on Targakaari, johon kiinnittyvällä kuomulla saadaan ohjaamo katettua suojaiseksi.

Matkaveneet

- **Voyager** ja **Motor Yacht** ovat nimityksiä matkaveneille. Ne ovat tyypillisesti vakavasti otettavia matkaveneitä, joilla taittaa myös pitempiä avomeritaipaleita.
- **Trawler**, **Swift Trawler** ovat perinteisestä työjuhdasta kehitettyjä moderneja matkaveneitä. Usein ne ovat puoliliukuvia, mutta nykyään niitä löytyy myös liukuvarunkoisina, joissa vain nimi ja ulkomuoto kertovat alkuperäisestä ajatuksesta.

Matkaveneet

- **FLY, Flybridge, Skydeck** ovat yläohjaamolla varustettuja veneitä. Pienimmät niistä voivat olla jopa kahdeksan metriä pitkiä ja pienempää kokoa rajoittaa painopisteen nouseminen korkealle. Yläohjaamo suuressa veneessä tarjoaa loistavat olot koko miehistölle nauttia hyvästä säästä ja vauhdin hurmasta.

Matkaveneet

Lagoon 42 - Février 2016 - Mention obligatoire/Mandatory credit: Photo Nicolas Claris

Katamaran, Cat ovat työntyneet myös moottorivenemarkkinoille.

Moottorikatamaraanien etu on sama kuin purjevenepuolellakin eli vakaus paikoillaan ja valtaiset tilat.

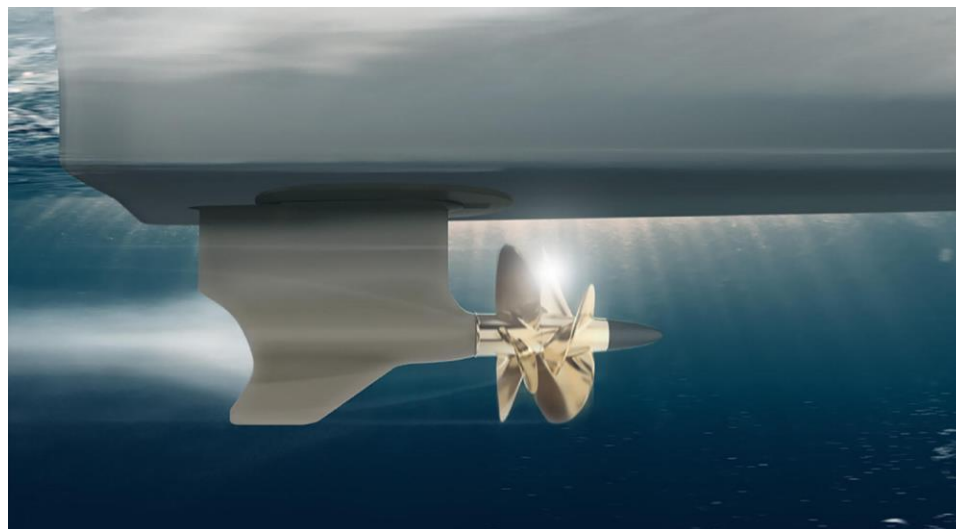
Haittana on leveys, joka voi vaikeuttaa laituri paikan saamista.

Moottorit ovat kaukana toisistaan rungoissa, joten veneet ovat erittäin helppoja pyörittää ahtaissakin paikoissa.

Vetotavat

Perämootorit

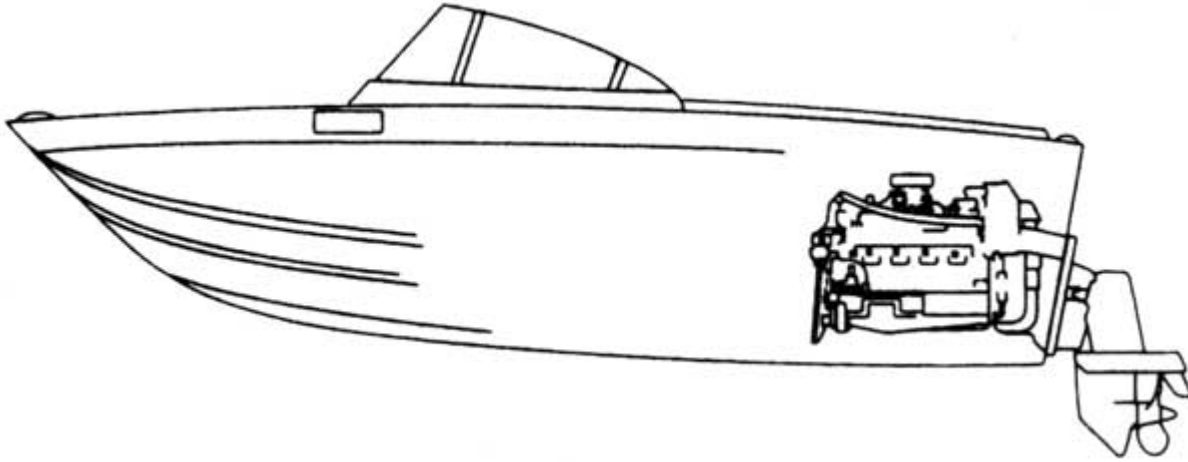

IPS-Vetolaite, vetävät potkurit

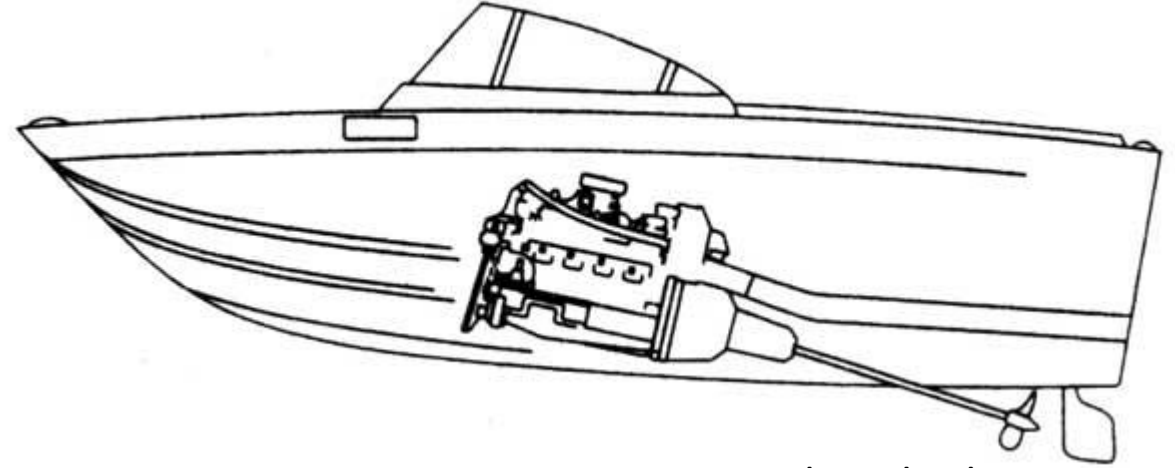

S(ail)-vetolaite.
Yleinen purjeveneissä

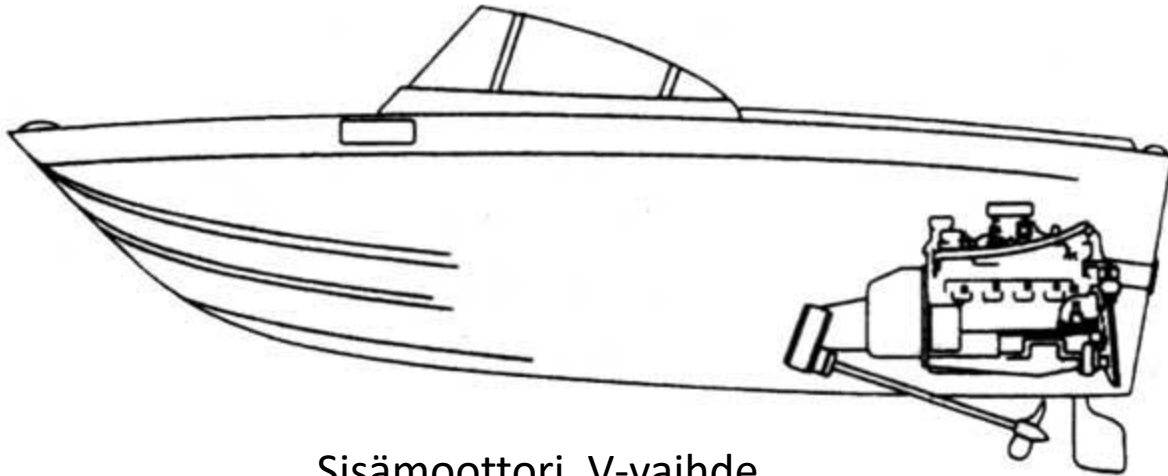
Moottoriveneen vetotavat

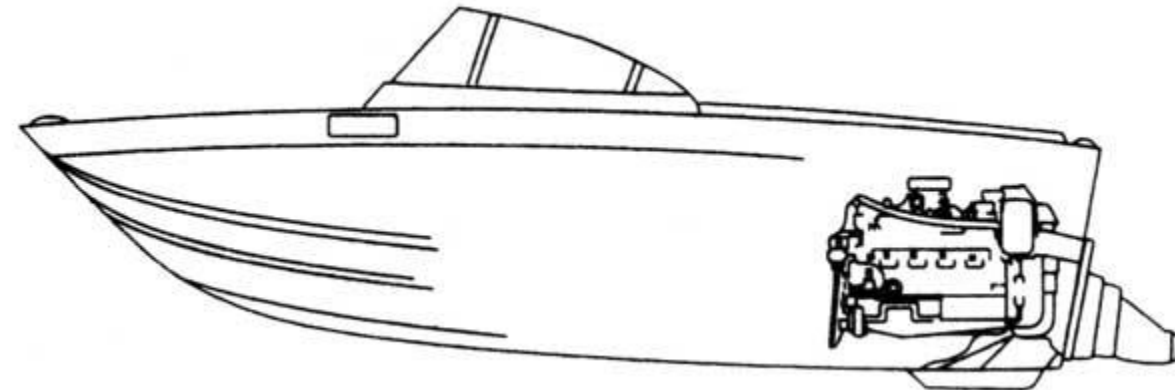
Sisäperämoottori, perävetolaite

Sisämoottori. Suora potkuriakseli.

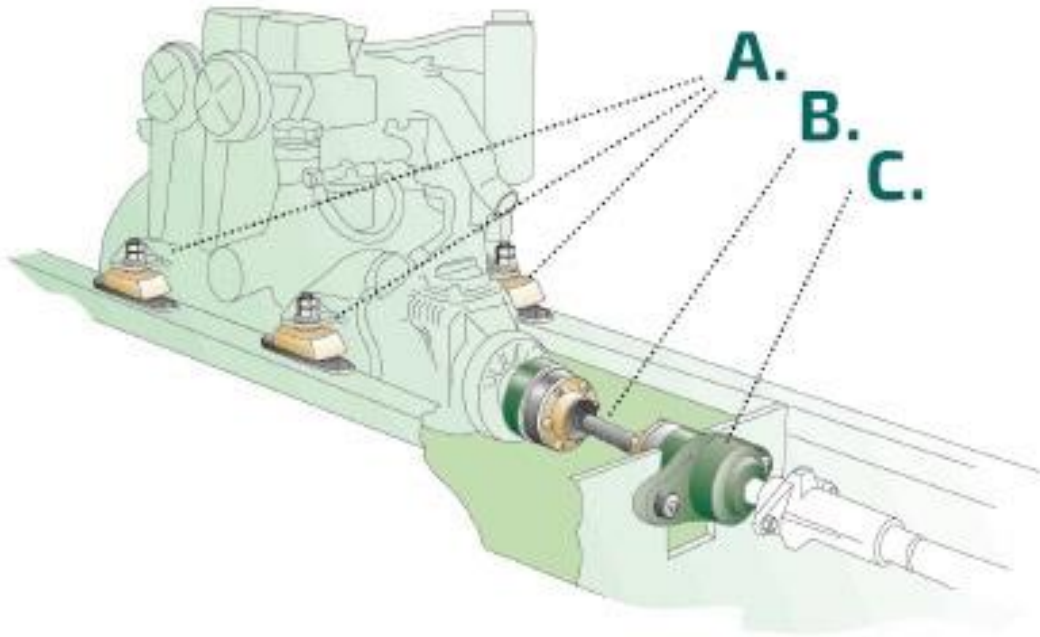

Sisämoottori. V-vaihde.

Sisäperämoottori, vesisuihku JET-vetolaite

Sisämoottorin rasituskohdat

- A - Moottorin kiinnitystyynyt, tärinän vaimennus
- B - Nivelyksikkö (scatra), sallii 8-asteen asennuskulman
- C – Potkuriakselin painelaakeri, ottaa vastaan työntövoiman

Purjeveneet

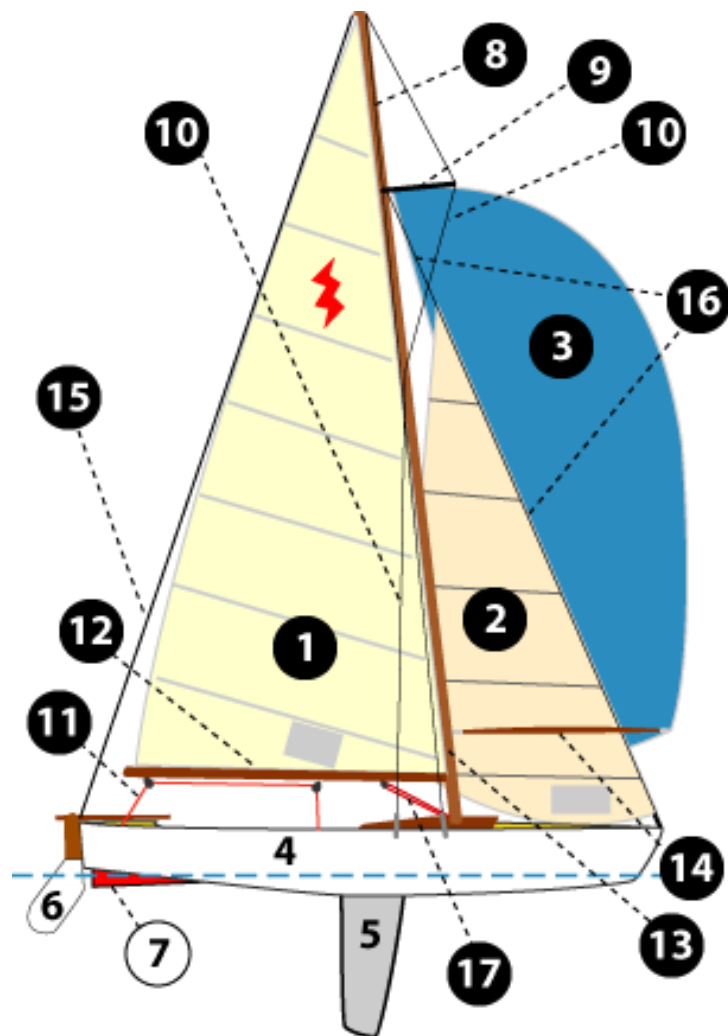
Kölivene on yksirunkoinen, painokölinen purjevene.

Sluuppi on yksimastoinen purjevene, missä on isopurje, keulapurje sekä mahdollisesti lisäksi myötätuulipurje, kuten spinaakkeri.

Kutterit ovat myös yksimastoisia köliveneitä, joissa on kaksi tai useampia haruspurjeita maston keulan puolella.

Purjeveneet

- 1 Isopurje
- 2 Keulapurje t. Fokka
- 3 Spinaakkeri t. Pallopurje
- 4 Runko
- 5 Nostoköli
- 6 Peräsin
- 7 Skegi
- 8 Masto
- 9 Saalinki t. Spriidari
- 10 Harus t. Vantti
- 11 Skuutti t. Jalus
- 12 Puomi
- 13 Masto
- 14 Spinnupuomi
- 15 Peräharus t. Backstaagi
- 16 Etuharus t. Förstaagi
- 17 Kikkitalja

Purjeveneet

- **Ketsi** on kaksimastoinen purjealus, jossa on isomasto sekä sitä lyhempi mesanimasto aluksen peräosassa isomaston takana

Purjeveneet

Jooli on kaksimastoinen purjealus, jossa peräsinakseli on taemman eli mesaanimaston etupuolella.

Jos peräsinakseli on mesaanimaston perän puolella, alustyyppiä kutsutaan nimellä ketsi.

Tärkeitä numeroita veneilyssä

- 5.5m
15 kW / 20hv
- Runkopituudeltaan vähintään 5,5 metriä pitkät purje- tai moottoriveneet **on rekisteröitävä**.
 - Kun valmistajan ilmoittama moottoriteho on vähintään 15 kW / 20hv, **on vene rekisteröitävä**.
- 15 vuotias
- Vesikulkuneuvoa saa kuljettaa, ohjailla tai hallita vain henkilö, jolla on olosuhteisiin nähden tarvittava **ikä, kyky ja taito** vesikulkuneuvon hallitsemiseksi. Rekisteröitävää moottorikäyttöistä vesikulkuneuvoa saa ohjailla tai hallita vain henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta.
- 18 vuotias
- Huvialuksen (>24m) päällikön on oltava täyttänyt 18 vuotta ja hänellä on oltava kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja
- 1 Promille
- Jos aluksen kuljettamisen tai kulun turvallisuuteen liittyvän toimen, aikana tai sen jälkeen on veren alkoholipitoisuus vähintään 1,0 promillea on kyseessä vesiliikennejuopumus.
(Sakko tai max. 2v vankeutta)
- 2.6 metriä
- Yli 2,60 metriä leveää kuormaa ei saa kuljettaa alle 2,50 metriä leveällä O1- (jarruton) tai O2-luokan perävaunulla. Kuorma ei saa ylittää perävaunun takimmaista osaa yli 3,00 metriä.
- > 24 metriä
- on huvialus, rajana bruttovetoisuus alle 500 (kokonaistilavuus 655m³).

CE-Merkintä

- Huvivenedirektiivi luokittelee veneet käyttöalueen mukaan. CE-kilpi on vakuutus siitä, että vene täyttää sille asetetut vaatimukset. Oleellisin veneen rakenteisiin vaikuttava rasitus on direktiivin mukaan aallokko.
- EU:n alueelle ei saa tuoda huvivenettä eikä moottoreita ilman CE-merkintää. (Ei edes muuttotavarana)
- Alle 6-metrinen vene tulee kellua maksimikuormallaan vedellä täytettynä, pitempien veneiden ei tarvitse.
- **EU-direktiivin mukaiset käyttöalueet**
- **A.** Valtameri (Ocean). Merkittävä aallon-korkeus ylittää 4 m ja matka suojaan rannikolle kestää jopa useita vuorokausia tai viikkoja.
- **B.** Avomeri (Off shore). Merkitsevä aallon-korkeus alle 4 m. Itämeri
- **C.** Rannikko (Inshore). Merkitsevä aallon-korkeus alle 2 m, eli meillä suurimmat järven-selät ja saaristo
- **D.** Suojaisat vedet (Sheltered Waters). Merkitsevä aallonkorkeus alle 0,3 m.
- Itse rakennettu vene on sertifioitava, jos se myydään edelleen ennen kuin valmistumisesta on kulunut viisi vuotta.

Lisätietoja

<http://www.suomiveneilee.fi>

<https://venelehti.fi/moottoriveneiden-runkomuodot-runko-on-veneeseen-selkaranka/>

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Purjealus>

Uusi vesiliikennelaki (voimaan 1.6.2020) <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190782>

<https://www.traficom.fi/fi/veneilijalle>

<https://www.traficom.fi/fi/ce-merkinta>

<https://tulli.fi/documents/2912305/3048504/huviveneet.pdf/c6203b2d-357e-4f60-ac08-36192fe45893/huviveneet.pdf>